

ACTIELIJST JEUGDZORG

13 PUNTEN
6 NOVEMBER 2018

Zorg & Welzijn

1. FNV WIL NIEUW RETURN ON INVESTMENT ONDERZOEK OM INVESTERINGEN VAN NU AF TE WEGEN TEGEN BESPARING LATER

Er is een tekort van € 750 miljoen. FNV en de leden stellen dit. Dit is de som van de bezuinigingen plus de toename aan zorgvraag. Heckman Equation en de Universiteit Groningen spreken van een Return On Investment van 13% en 11x terugverdienen van de investering. In dat geval zou € 750 miljoen investeren een besparing van € 8 miljard opleveren. FNV stelt dat een nieuw en toegespitst Return On Investment-onderzoek nodig is, zodat investeringen van nu afgewogen kunnen worden tegen besparing later. Dit onderzoek zou tegelijkertijd met het regio-onderzoek plaats kunnen vinden.

CHECK STATUS V/X

2. VERVOLGACTIES LANDELIJK RAPPORT ARBEIDSMARKT INZETTEN OP STRUCTURELE, DUURZAME EN MERKBARE VERBETERINGEN

Het landelijk rapport arbeidsmarkt komt op 15 november vrij. Het is noodzakelijk dat er in de vervolgacties van dat rapport niet alleen wordt ingezet op handelingen die gericht zijn op 'overleven', maar op structurele en duurzame merkbare verbeteringen. Er moet niet alleen aan de knoppen in de marge worden gedraaid (zoals een aanbeveling in de lijn van: 'collega's moeten elkaar steunen'), VWS moet ook durven inzien dat de uitkomsten van dit onderzoek onherroepelijk leiden naar een stelselvraag. FNV wil niet alleen symptoombestrijding, maar onderzoek naar, - en het oplossen van - de ziekte. Wij roepen VWS op deze vraag te durven stellen en die met partijen uit de sector te beantwoorden. Inclusief medewerkers.

3. NU NOODMAATREGEL INSTELLEN TER OVERBRUGGING TOT UITKOMSTEN REGIO-ONDERZOEK BEKEND ZIJN

In het WMO debat op 3 oktober jl is er een motie aangenomen voor dieper regio onderzoek. Dit onderzoek komt vrij in het voorjaar van 2019. Veel partijen luiden nu de noodklok. Hugo de Jonge verwijst verzoeken om ingrijpen naar de prullenbak: 'op signalen uit het veld kan ik niet sturen'. Aan de woord 'signalen' kleven de suggesties, dat er sprake is van slechts 'ervaring' en 'beleving'. Die signalen waarop gedoeld wordt, zijn onderbouwde en onderzochte signalen. Er is voldoende onderzoeks- en cijfermateriaal om te concluderen dat er nu ingegrepen moet worden. Desnoods met een noodmaatregel tussen nu en dan. FNV sluit zich daarom aan bij de PvdA en ook VNG, die aandringen op een overbruggingsbudget tussen nu en de uitkomsten van het regio-onderzoek.

4. WACHTEN OM VERANDERINGEN TEN UITVOER TE BRENGEN? NO GO

Minister De Jonge heeft in het WMO debat van 3 oktober in ieder geval niet meer uitgesloten dat er geld bij moet als de uitkomsten van dieper onderzoek daarop wijzen. Hij zegt echter ook niks toe. FNV vindt dat Hugo de Jonge niet anders kan dan erkennen dat als uit onderzoek blijkt dat er onoverkomelijke tekorten zijn, er geld bij moet en/ of gevonden moet worden in de huidige systemen. Als hij na onderzoek vindt dat er geen geld bij moet, maar dat het *anders* moet, dan is het noodzakelijk dat de minister ook meteen vastlegt met wie hij veranderplannen gaat maken, op welke termijnen deze veranderingen plaats moeten vinden. En vooral de vraag: hoe gaat hij ervoor zorgen, dat die veranderingen ook echt worden doorgevoerd. Huidige plannen worden momenteel niet nageleefd en/of zetten niet voldoende zoden aan de dijk.

5. KOSTPRIJSONDERZOEK VOOR DE SECTOR JEUGDHULP EN VERBOD OM IN TE KOPEN ONDER KOSTPRIJS

VWS meldt dat in de budgetten van het gemeentefonds er genoeg geld is voor de jeugdzorg. Gemeenten spreken dit tegen. FNV is blij dat er nu een regio-onderzoek komt om die discussie te slechten. Tegelijkertijd zien we nu wel dat gemeenten, om tekorten op te vangen, allerlei noodmaatregelen uithalen; budgetplafonds, arrangementen, resultaatgericht, cherry picking naar de goedkoopste cao, minder doorverwijzen naar duurdere zorg, goedkoop inkopen (20% gemeenten koopt in onder kostprijs) etc.. FNV pleit daarom voor een kostprijsonderzoek voor de sector jeugdhulp (voor de GI's bestaat dit al) en verbod om in te kopen onder kostprijs. FNV vindt dat Hugo de Jonge hier moet ingrijpen in de beleidsvrijheid van gemeenten.

6. LEG HET PLAN (ONT) REGEL DE ZORG DWINGENDER OP

Hugo de Jonge heeft het plan (ont)regel de zorg gelanceerd. Voor de jeugdzorg is dit nu dood papier. Niemand doet er iets mee. Jeugdhulpverleners besteden 40 tot 70% van hun tijd aan administratie en kantoorwerkzaamheden. Dat is een blijvend probleem. FNV vindt dat er een administratie-standaard moeten komen. En daarnaast; niet cliëntgebonden administratie hoort niet bij de jeugdzorgwerker. Het plan (ont)regel de zorg moet dwingender worden opgelegd. De minister zou hier moeten willen ingrijpen in de beleidsvrijheid van gemeenten.

7. ONDUBBELZINNIGE ERKENNING WERKDruk IN DE JEUGDZORG NOODZAKELIJK VOOR EEN GEZAMENLIJK VERTREK PUNT

Hugo de Jonge spreekt nog steeds van 'ervaren werkdruk' in de jeugdzorg. In zijn eigen arbeidsmarkt onderzoek (dat dus pas vrijkomt op 15 november), maar ook uit onderzoek 2017 van Panteia, blijkt dat de werkdruk in de jeugdzorg het hoogst is van alle zorgsectoren. Het is daarnaast vertrekreden nummer 1. Het verloop in de jeugdzorg loopt op tot 17%. Het verzuim is gestegen naar een recordhoogte van 6,7%, waar 4,9% het landelijk gemiddelde is en 6,5% het gemiddelde in de sector Zorg en Welzijn. Werkgevers hebben de werkdruk ondubbelzinnig erkend. Voor een gezamenlijke vertrekpunt richting oplossingen is ook een ondubbelzinnige erkenning van de overheid nodig.

8. GEMEENTEN, SLUIT LANGJARIGE CONTRACTEN AF MET ZORGAANBIEDER

Wij willen dat gemeenten langjarige contracten afsluiten met zorgaanbieders. FNV heeft dit punt bij gemeenten onder de aandacht gebracht, door petitie, filmpjes, brieven en kaarten. Op veel plekken worden nog steeds contracten voor 1 jaar afgegeven, hooguit 2. Dit maakt bedrijfsvoering uitermate lastig, geeft onzekerheid aan medewerkers en kan leiden tot minder continuïteit van zorg aan cliënten. Gemeenten hebben hun eigen sores en kiezen hier ook voor vanwege de eigen financiële onzekerheid. FNV vindt dat Hugo de Jonge ook hierop zou moeten willen ingrijpen. Zonder sturing blijft deze problematiek bestaan.

9. ZORGPLICHT VOOR GEMEENTEN BETEKENT PLICHT VOOR VWS VOOR HET FACILITEREN DAARVAN

Gemeenten hebben een zorgplicht. Regelmatig is noodzakelijke zorg niet ingekocht. Dat betekent dat jeugdhulpverleners soms dagenlang met kinderen leuren om de juiste zorg te vinden en deze betaald te krijgen. Dit kost buitengewoon veel tijd, administratie, kantoorwerk en roept frustratie op bij medewerkers en cliënt. Of en hoe precies aan die zorgplicht wordt voldaan, wordt verder onderzocht in het komende regio-onderzoek. FNV constateert teveel onwetendheid bij gemeenten bij wat ze moeten inkopen en/ of is er sprake van tekorten en/ of wordt het geld niet besteed aan noodzakelijke zorg. Een zorgplicht voor gemeenten betekent ook een plicht voor VWS voor het faciliteren daarvan. FNV opteert hier 1) minimaal voor een overbruggend noodfonds waarop aanspraak gemaakt wordt in het geval van niet voorzien/ niet ingekocht/ niet gefinancierd maatwerk, op aangeven van de professional. En 2) FNV vindt dat de minister zijn verantwoordelijkheid moet nemen in de situaties waarin gemeenten vanwege de financiële taakstelling/ bezuiniging op jeugdhulp bij gemeenten niet voldoen aan hun zorgplicht. Bijvoorbeeld door budgetten in die gevallen te oormerken.

10. MEDEWERKERS WILLEN EEN STRUCTURELE VASTE PLEK IN BELEID- EN BESLUITVORMING

Professionals zijn samen met cliënten de kern van de sector. Dit beoogt de transformatie ook. Er is echter in het hele systeem geen structurele plek voor professionals georganiseerd. Zij zijn nu reactief georganiseerd; krijgen opdrachten van boven en van onder (cliënten). Zij staan op een afhankelijke plek in het systeem, 'overgeleverd' aan werkgever en gemeenten. Dit druist lijnrecht in tegen de gedachte van de transformatie. Ook klopt deze organisatie niet bij het tuchtrecht, waarin de professional hoofdelijk aansprakelijk wordt gehouden voor zijn werkzaamheden. Medewerkers willen een structurele vaste plek in beleid- en besluitvorming. De werkelijkheid van de professionals, in relatie met de cliënt, moet hierin zichtbaar zijn.

11. JEUGDZORG IS EEN VAK. HET VERTROUWEN IN DE VAK-PROFESSIONAL MOET TERUG

Er gaat heel veel geld verloren in controleprocessen. Meerdere (professionele) ogen zijn noodzakelijk, om het oordeel van professionals mee-afwegen en mee te bepalen. Nu is er echter sprake van een circus aan controle op economische gronden door mensen met onvoldoende vakkennis. Dat is een vreemde gang van zaken. Jeugdzorg is een vak. Het vertrouwen in de vak-professional moet terug. Hier heeft de hele sector een taak. Ook VWS heeft hier een taak. De minister moet aansturen op het terugdringen van controle afhandelingen door 'onbevoegden'. Stoppen met stapelingen van langdurige klachtenafhandeling (eerst intern, dan AKJ en dan nog tuchtrecht of strafrecht). Stoppen met met afwegingen op economische gronden. VWS moet een randvoorwaardelijke overheid zijn, die maatwerk waar nodig inbouwt.

12. WAT IS VOOR GEMEENTEN NODIG OM VAST TE STELLEN OP HOEVEEL TIJDSEENHEDEN HULPVERLENING DE CLIËNT RECHT HEEFT?

Op basis van recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep zijn gemeenten gehouden deugdelijk onderzoek te doen naar de situatie van elke burger die aanspraak maakt op hulp en ondersteuning. Naar aanleiding daarvan moeten zij objectieve criteria te hanteren om aan de aanspraken van een cliënt te kunnen voldoen. De CRvB oordeelt dat de tijd die nodig is om de activiteiten te kunnen verrichten daarbij (naast de vaststelling welke concrete activiteiten en met welke frequentie) een zeer belangrijk aspect is. Ook moet concreet bepaald worden op welke activiteiten de client kan rekenen en hoe vaak hij kan rekenen op hulp en ondersteuning. Regelmatig indiceren gemeenten alleen op resultaten. Het vaststellen van de concrete omvang van de ondersteuning wordt uitbesteed aan de zorgaanbieder. Het alleen indiceren op resultaten, zonder tijdseenheden voor onderliggende activiteiten te noemen, is onrechtmatig. Wat gemeenten nodig hebben om aan de verplichting te voldoen om per cliënt vast te stellen, op hoeveel tijdseenheden hulpverlening de client recht heeft, moet door de minister nagegaan worden.

13. WACHTLIJSTEN EN NEGATIEVE SENTIMENTEN ZIJN OORZAAK DAT OUDERS MET GELD, DE JEUGDZORG ZELF INKOPEN

Ouders met geld laten de reguliere jeugdhulp links liggen. Oorzaak daarvan zijn de wachtlijsten en de negatieve sentimenten. Deze ouders kopen de hulp zelf in, al dan niet via het alternatieve circuit. Hulp en ondersteuning als het nodig is, zou niet mogen afhangen van de inhoud van iemands portemonnee. Jeugdhulpverleners maken zich hard dat de jeugdzorg zo toegankelijk is voor iedereen die dat nodig heeft. Zo nodig ondernemen zij passende actie. Hiermee voldoen zij aan hun beroepscode. Optimale ondersteuning door Hugo de Jonge is een must.